

V tomto čísle pro vás psali a kreslili:

Erika Merjavá, ředitelka TDS,
redakční rada

Hana Sršňová, členka souboru
Vosí hnízdo, redakční rada

Janek Poláček, redakční rada

Karmen Havrdová (9let),
členka skupiny Gelsomiňáci

Richard Hašek (21 let),
člen souboru Vosí hnízdo,
redakční rada

Barbora Moravcová (11 let),
členka skupiny No-name

Tereza Růžičková (19 let)

Laura D'Meza (17 let)

Redakční rada: Erika Merjavá, Hana Sršňová, Janek Poláček, Magdaléna Tvrďá, Richard Hašek, Viktorie Železná **Grafická úprava:** Hana Sršňová
Textová korektura: G. P. Tománek **Foto:** Dušan Prouza, Erika Merjavá **web TALENT drama studia:** www.talentedrama.cz, na webu je Dialog
volně k prohlížení a ke stažení. Texty je možné si přečíst také na blogu Dialogu na webu TDS.

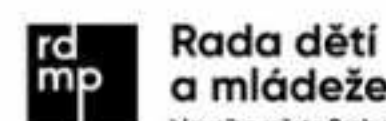
Dobrovolné příspěvky na tvorbu čtvrtletníku můžete posílat na účet č. 2101067297/2010. Do pozn. napište: Dialog.

Mnohokrát děkujeme: Mládež kraji, Rada dětí a mládeže Praha, MŠMT, MČ Praha 10, MČ Praha 2, MČ Praha 7, TALENT drama studio, z.s.

Dialog, četnost vydávání: 4x do roka, 11. číslo, 15.6. 2026, Praha
vydavatel: Hana Sršňová, Svatoslavova 385/35, Praha, 140 00
evidenční číslo: MK ČR E 24631

Můžete nás podpořit částkou 50 Kč
Variabilní symbol: 05
Zpráva pro příjemce: Noviny Dialog

Aktuality
Od Eriky
V ateliéru
Rozhovor

DIALOG
čtvrtletník dětí a mládeže
TALENT drama studia

Střípky z hodin
Masky
Příběh

červen 2026

Otázky pod povrchem

Co je pod? Co je pod nánosem hlíny a přikrývkou z popela? Jaká tvář se skrývá za maskou, za špínou a za nánosem z konfet? Co je schované ve tmě pod povrchem, tam dole? Nebo snad možná nahoře... Člověk se ptá a ptá, hledá, co všechno si může dovolit, jestli by se neměl bát. Bát se nedostatečnosti, strachu, toho volného prostoru pozítří po škole, bát se pohovoru a taky očí publika, očí které si o nás vytváří svůj obrázek.

Člověk se ptá dál a vzpomíná na to, kdo mu chybí, po čem se mu stýská, ale jako svět musí utíkat dál. Jen chce letět dál a hledat svobodu a pořádek. Hledat klid, nadšení a uznání druhých, touží po úspěchu, cokoliv pro něj představuje.

Ale co je za tím vším? Nebo spíš kdo? Za záclonou každodennosti, jaký člověk jsem? A kým bych chtěl být?

Janek Poláček (20 let)

Tereza Růžičková (19 let, Talenty mimo TALENT)

Úvodník

Výzva Dialogu

Píšeš? Tvoříš? Pošli!

Je ti do 26 let a chceš se podělit o svou tvrobu?
Pošli nám, čtvrtletníku Dialog, svůj text/obraz/fotografii

mail: info@talentdrama.cz IG: [studio_dialogu](#) FB: [Studio Dialog](#)

Ke své tvorbě napiš i své jméno, věk a kontakt
O konečném zveřejnění rozhoduje redakční rada Dialogu

Machine dynasty

1. kapitola

„Owene! Dělej, jinak odejdeme bez tebe!“ Owen vybíhá z domu napůl bosý. Jeho tmavé vlasy jsou neupravené jako vždycky. Na zádech má batoh z drahé pytloviny, kterou jistě někde ukradl. „Dino! Niku! „počkejte na mě!“ Udýchaný k nám dobíhá. Mičky se vydáváme do lesa. To že se k nám na každodenní lov strojů přidal Owen mi nevyhovuje. Když jsme byli malí a bydleli jsme s rodiči a naší malou sestrou Norou v kamenné osadě, tak jsme s bratrem Nikem chodili lovit do lesa sami. Ale potom kamennou osadu zničili stroje. Přišli jsme o rodiče a sestru. Teď, když bydlíme v Hillfordu, se k nám přidal Owen. Owen Geworce patří k rodině usedlíků, kteří tu bydlí už po mnoho generací, a kteří přijali do Hillfordu uprchlíky, jako jsem já a Nik. Owen má tři starší bratry. Sama, Finna a Liama. Kromě nich tu nemá žádné kamarády. Jeho rodiče pracují deset hodin denně, aby uživilí šestičlennou rodinu. Takže s nimi se moc nevidá. Od zničení kamenné osady uběhl nejmíň rok. Už rok tu chodíme zabíjet stroje s Owenem, jako teď. Ne že bych ho tu vyloženě nechtěla, ale jeho způsoby chování jsou... zvláštní. Ale s Nikem si rozumí. „Takže ty máš novej batoh,“ uznale pokývne Nik směrem k pytlovině, co má Owen na zádech. „Kde jsi ho ukradl?“ Zeptám se s pohledem upřeným před sebe. „Není kradený!“ Cítím horko z jeho vzteku, i když od něho odvrátím hlavu. Lže. Je očividné, že ho ukradl. Jeho rodina není natolik bohatá, aby mohla utrácet peníze za každý drahý batoh, který se jejich synovi zrovna zamlouvá. Nechám to být, protože i kdybych chtěla, nepřesvědčím ho. Akorát ze sebe udělám pitomce.

„K zemi!“ Uslyším Nika vteřinu před tím, než mi podkopne nohy a já se válím na hlíně pokryté jehličím a šiškami. Těsně nad námi proletí Glinthawk, jeden s opeřených strojů. Vzápětí kousek od nás padá k zemi zasažený Nikovým šípem. „Bravo! Bravo!“ Zdá se mi to, nebo Owen doopravdy tleská? Je mu sedmnáct. Od té hádky se chová jako malé dítě. Když se nemotorně staví na nohy, představuji si ho jako mimino, které se batolí z postele. Zvednu se a uznale kývnu směrem k Nikovi „Dobrá práce.“ Pak se obrátím na Owena a sežehnu ho smrtícím pohledem. Ihned zmlkne a jde se podívat k vraku Glinthawka, jestli tam nebude něco užitečného. Já s Nikem jdeme napřed. Vyšlapaná cesta před námi se klikatí mezi houstnoucími borovicemi. Někde v dálce jsou slyšet rachejtle od stalkera, ale jinak je tu klid. Les mám ráda. Stejně jako on mě. Nik se nadechuje, že něco řekne, ale na poslední chvíli si to rozmyslí. „Dino,“ promluví nakonec, „víš... Já vím, že s Owenem nevycházíš úplně nejlíp.“ „Myslíš to, jak nám lhal, nebo to, když ti tleskal jako malý dítě? Jo, moc s ním nevycházím.“ Tón, se kterým jsem to řekla zněl hruběji, než jsem zamýšlela. „Jde o to, že... Nevím, jestli to víš, ale Owen je osoba s poruchou intelektu.“ V první chvíli mi to nic neřekne, až pak si uvědomím význam jeho slov. Owen má poruchu mozku. Je mentálně postižený. To vysvětluje jeho zvláštní chování. V hloubi duše mu odpustím většinu věcí, co udělal, ale navenek řeknu jen „No a co?“ „Ty to asi nechápeš. To znamená, že ho budeš trochu víc tolerovat.“ „Ty jsi neviděl, jak se chová? A já bych ho podle tebe měla tolerovat?“ „On nemůže za to, jak se chová.“ „A ty jako taky nemůžeš za to, jak se chováš? Možná má poruchu mozku, ale to neznamená, že se k němu budu chovat nějak zvláštně.“

„PROSTĚ TO TAK JE, DINO. POCHOP TO!“ Zastaví se mi dech. Abych ho mohla znovu popadnout, musím udělat pár kroků dozadu. Točí se mi hlava. Čím dál víc. Nik najednou padá k zemi. Za ním se objeví Stalker. A další. A další. Jsou tu tři. Stalkeré vypouští omamné plyny a dokážou se zneviditelnit. Proto se považují za velmi nebezpečné stroje, ale to už taky padám na zem, kde ztrácím vědomí.

Pokračování příště...

Barbora Moravcová (11 let)

Tereza Růžičková (19 let, Talenty mimo TALENT)

Příběh

TALENT drama studio

TALENT drama studio je autorský divadelní ateliér zaměřený na psychosomatiku a celostní přístup (propojení těla, hlasu, řeči, emocí, vnímání a myšlení), experiment, autorskou tvorbu a osobnostní rozvoj dětí a mladých lidí působících v Praze-Vršovících.

- Skupiny rozdělené podle věku: od 8-26 let
- Malé skupiny: 6-12 lidí
- Individuální přístup
- Přesah k psychologii a práci s osobností
- Vlastní tvorba
- Herec jako osobnost
- Divadelní experimenty s jevištními formáty

Aktuality

Roční kurzy v roce 2026/2027

Ohnivák, 8-10 let, ČT 15:15-16:45, Vršovické divadlo Mana
No name, 10-12 let, ÚT 15:00-16:30, Vršovické divadlo Mana
DÝN-ičky, 11-13 let, ST 15:00-16:30, Vršovické divadlo Mana
Lotrandovci, 12-14 let, PO 17:00-18:30, Vršovické divadlo Mana
Rozmach, 14-16 let, UT 16:45-18:15, Vršovické divadlo Mana
XOXO, 15-19 let, ČT 17:00-18:30, Vzlet
Spektákl, 15-19 let, UT 18:30-20:00, Vršovické divadlo Mana
Vosí hnízdo, 18-26 let, ČT 18:45-20:15, Vzlet

Více na www.talentedrama.cz

Vlastní zkušeností měníme svět

Když jsem dělala rozhovor s Bárou do tohoto čísla Dialogu, byla jsem překvapená, jak jsou lidské cesty spleť a člověk neví, kam jde, co a koho potká, ovlivní, kam se dostane, jaký úspěch či neúspěch zažije a prožije. Najednou se ocitne na místě, kde nepředpokládal, že bude, ani si ho nevysnil, někdy dokonce šel i proti tomu.

Co by bylo, kdyby Bára nezkusila autorskou tvorbu u nás, neodešla pak ke klasickému herectví, nezažila úspěch i neúspěch, nepsala básně, nezačala studovat autorskou tvorbu na KATaP? Kde by byla? Jaký by byl její osud? A jaký bude dál? A co my? Napsala bych tento text? Udělala bych rozhovor s Bárou? Četli byste ho?

Erika Merjavá

Od Eriky

Masky v životě

Každý jedinec má určitou masku. Ta spočívá v roli.

Příklad: syn, student, prodejce = jedna osoba v každém prostředí se chová jinak.

Jako syn: pokorný, málomluvný, zvědavý, hodný, slušný, klidný.

Jako student (s partou spolužáků): vulgární vyjadřování, hlasitá mluva, výmluvný, riskantní.

Pokud jedinec je v komfortní situaci, nemá potřebu se schovávat za masku. Pokud je v diskomfortu, velice rychle po ní sáhne.

Například: naštváním, nadávkou, urážením se, nemluvením, nebo jinak. . .

Hlavními životními maskami jsou: strach, lenost, zadlužení se vůči druhému, malá sebehodnota

Ano, každý z nás někdy v životě má strach nebo na chvíli ztratil jiskru do života, to je v pořádku. Ale vždy záleží na tom, jestli se z toho chce dostat, a pak si bude brát masky vědomě. Například to, že si zpětně uvědomí, že byl dnes ve stresu z práce. To si člověk uvědomí až potom, co situace nastala. Když si tento faktor uvědomí a poučí se, to znamená, že měl masku vědomě. Když má masku nevědomě, žije v tomto módu celý život a rozděluje se to na několik typů:

- 1. Kam vítr, tam plášt':** jedinec mění masku podle prostředí a podle toho, s jakými lidmi mluví.
- 2. Situace a emoce:** jedinec, který nemá dořešené věci, nebo traumata z dětství a ze vztahu, a jakmile mu to nějaká situace připomene, chová se nepředvídatelně. Je rozčilen, křičí, nadává, nebo nemluví.
- 3. Tzv. hybrid:** má dohromady tyto dva faktory.
- 4. Nízká sebehodnota:** jedinec si nevěří, že určité věci má.

Dá se snížit počet masek a čas strávený v nich?

Ano, dá, a to hned několika faktory.

- 1. Když chceš, můžeš.**
- 2. Když vědomě pracuješ na svém duševním a fyzickém stavu. Sport, čtení si, dozvídání se, vědomé odpočívání.**
- 3. Měj kvalitní spánek a stravu**
- 4. Buď pokorný a ber poučení, ať přichází odkudkoliv**

Po těchto věcech roste zdravá sebehodnota a jedinec nemá přirozenou potřebu nositi, či býti v maskách, a navíc čím více člověk na sobě pracuje, tím má větší motivaci se zdokonalovat.

Richard Hašek (21 let)

Nahá pod světlem

Když slunce nesvítí, v myšlenkách se utápím. Když kapky deště padají, vlasy v kudrnaté změni se. Najednou nahá jsem. Zakrývám se, nechci, aby viděli mě. Co si pomyslí? Běžím, vyhýbám se kontaktu, ale miliony očí špehují mě. Kam schovat se mám? Oči černé, ruce studené. Už nemůžu, záda těžká mám, hlavu plnou myšlenek. Přestat myslet nedokážu, s každým krokem blíže ke konci jsem, zastavit se nedokážu. Nemohu se ukázat, nejde to. Děsť zničil mě, masku moji spláchl spolu s egem. Očekáváš vzestup, ale já jen padám. Andělé promlouvají do duše mé, jen neví, jak moc unavená je. Všechno předstírat, energii nedokážu sesbírat. Pomalu, ale jistě umírám. Mám se odhalit, nebo ne? Rozhodnout se těžké pro mne je. Silná jsem, ukážu, kdo doopravdy jsem. Ruce z obličeje pryč dám a hle, najednou sama sebe poznám. Ostatní mě neznají. “Jsi jiná,” říkají. Snad v dobrém myslí to. Už dávno neřeším to. Šťastná budu, svá budu. Nenechám diktovat lidmi, co dělat mám. A když tohle řekla jsem, slunce hned se vrátilo zpět. Možná to vždy bylo jen o slovech, která sama sobě říkám.

Laura D’Meza (17 let, Talenty mimo TALENT)

Tereza Růžičková (19 let, Talenty mimo TALENT)

Masky

Proč se díváme na obrazy?

Znáte to. Jste v galerii a uvidíte obraz. Takový, který vás začne pohlcovat a čas kolem se rozplývá a vy se necháte unášet uměním. A nebo to taky neznáte. Jste v galerii a uvidíte obraz. Nic vám to neřekne a z toho stání vás bolí nohy a škrundá vám v žaludku a je to slyšet po celé nesmyslně tiché místnosti. Proč byste se tedy měli dívat na obrazy? Co to může přinést?

V první řadě je důležité si říct, že obrazy nenajdeme jen v muzeích a galeriích. Obrazy nás obklopují každý den: plakáty, fotky na sociálních sítích, nebo třeba emoji. To všechno s námi nějakým způsobem komunikuje, ať už na vědomé, či nevědomé úrovni. Obrazy nás mohou povznášet, znechutit, rozesmutnit, nebo i úplně zahltit. Schválně se někdy zkuste projít klidnou prázdnou uličkou. Jak se cítíte? A teď se jděte projít po Václaváku. Jak se cítíte? Nešla jsem tam sice s vámi, ale dokážu si docela dobře přestavit, že během procházky uličkou jste měli pocit klidu, šli jste pomaleji a možná jste i relaxovali. Zatímco po procházce Václavákem nesnášíte lidi, turisty, nestiháte a nemůžete se dočkat, až se večer natáhnete na gauč. Právě jste se totiž stali oběťmi vizuálního smogu. Loga, plakáty, výlohy, všemožné barvy a styly, comic sans vedle arialu, veškerý tento chaos se teď usídlil ve vaší hlavě a vám nezbyvá nic jiného než se doma uklidnit koukáním do zdi.

No dobře, to jsou obrazy, které nás ovlivňují v běžném životě. Ale proč se teda mám dívat na toho Magritta? To jsou takový ty divný postavy s těma hadrama přes hlavu. Stejně už jsem je jednou viděla na nějaký pohlednici. On je totiž rozdíl vidět obraz v originále (nebo alespoň kvalitní reprodukci) a zahlédnout jeho rozpixelovanou verzi koutkem oka. Zároveň záleží na tom, v jakém kontextu ho vidíme. Něco jiného bude znamenat pro autora ihned po namalování, pro diváky, které žijí ve stejné zemi a ve stejné době, pak pro nás, když jej vidíme v originále vystavený v galerii, pak když jej najdeme vystavený např. na ulici a velmi se pro nás změni, pokud budeme znát jeho příběh.

Když o obraze nic nevíme, jsou to pro nás opravdu jen lidi s hadrem přes obličej. Když se na něj chvíli díváme, všimneme si zvláštní ponuré atmosféry. A když zjistíme, že René Magritte našel svou utopenou matku, které obličej zakrývala mokrá látka noční košile, naše vnímání obrazu se posune na zcela jinou úroveň.

Na obrazy se díváme, protože s sebou nesou příběhy, které zažíváme i my. Nemusí být krásné, stačí nám, že jsou pravdivé, odkrývají nám svět okolo nás i svět v nás. Mají více vrstev, které můžeme postupně sloupávat a uvidět, co se za nimi skrývá. Vzbuzují v nás emoce, o kterých jsme možná ani nevěděli, že je můžeme cítit. Díváme se, abychom se uměli dívat. Skutečně vidět, ne jen zahlédnout. Jsme vizuální tvorové a zrak je pro nás naprosto nezbytným komunikačním kanálem. A když o něj přijdeme, ztratíme se. Nebudeme si rozumět.

Hana Sršňová

René Magritte - Milenci

Texty “Pod povrchem”

Jeden, druhý, třetí krok a až do nekonečna. Míjím dům po domu, občas do něj někdo zajde, vrací se z práce, těší se na oslavu či spěchá. Když se zaposloucháš, slyšíš dětský výskot, chlapskej, až nechutnej smích, radostnej řev, prostě hluk, ale není nijak otravněj. Lehký vánek si hraje s vlásky a všude děti a všude jejich rodiče. Proč. Je krásně, je po dlouhé době přímo nádherně. Ani ne moc vedro, ani zima, takový ideál, aspoň pro mě.

Vidím tváře, fasády domů. Povrch je to první, co mě osloví. Ten zvuk lidí, co se line z poza rohu, je taky zajímavěj, ale jednodušší je to, co vidím před sebou. Co se tedy děje, co je pod tím povrchem. Lidská duše, že by. Co se skrývá pod úsměvem. Řeknu si: ten člověk je asi šťastný, třeba jo, ale co když ne? Zrovna dneska je debilní se ptát na tuhle otázku. Co víc si člověk může přát, vždyť slunce hezky svítí, zítra je volno, měl by být vděčný. Já vím, nemusí to tak bejt. Tak proč neexistuje schopnost, se kterou můžu lidem vidět do duše, prokouknout je hned na první pohled. Hele, tamhle paní se tak nejvíc neupřímně usmála. Kráva. MIŽ, co když se trápí a nemůže za to. Kdo to má vědět. Vidíš.

Anežka V. (18 let)

Pod povrchem čeho?

Sednu si na lavičku v parku a začnu přemýšlet. O věcech, které vidím, ale normálně si jich nevšímám. Opodál stojí skupinka lidí s dětmi. Vypadají šťastně, ale jsou doopravdy šťastní?

Děti si hrají a pobíhají kolem. Rodiče se usmívají, ale když se jejich děti vzdálí, zvážní. Všimnu si vrásek na jejich obličejích. Někteří z nich vypadají skoro ustaraně. Nejspíš se baví o něčem vážném.

Kolem mě projde paní se psem na vodítku. Vypadá otráveně a že jí ten pes moc nezajímá. Ani pes není moc šťastný. Z druhé strany přichází další paní, ale tahle má kočárek. Když se setkají, oběma se rozjasní obličeje. Začnou si spolu povídat. Vypadá to, že se znají dlouho, protože po pěti minutách si stále povídají. I ten pes vypadá, že ji zná, skáče na ni a radostně vrtí ocasem.

Z přemýšlení mě vyruší holubi, co jsou za mnou. Znenadání se rozletí. Něco je muselo vystrašit. Třeba ty děti, co pobíhají kolem a stále si hrají. Nebo pes, který odněkud přiběhl. Otočím se a stihnu zahlédnout paní se psem a paní s kočárkem, jak odcházejí. Podívám se na čas a zjistím, že je na čas, abych odešla i já. Cestou z parku uvidím na zemi v trávě plechovku. Zpozoruji i nedaleký koš. Majiteli této plechovky nejspíš přišlo zbytečné jít dalších pět kroků, aby vyhodil plechovku do koše, tak ji jen prostě odhodil do trávy.

Ale teď už fakt musím jít.

Anais R. (13 let)

Hlína je všude kolem nás, ale nevšímáme si jí. Proč? Je to jednoduché. Maminky tě hlídají, aby sis neušpinil oblečení, hlína je totiž špinavá, ale skutečná podstata hlíny je úplně něco jiného, a já jsem tu proto, abych vám pověděla co.

Sedím na lavičce v parku, kolem mě jezdí děti na kole a uprostřed parku na trávě děti hrají babu. Ale ne všechny děti hrají babu, přede mnou si hrají tři kluci, všichni mají klacek a tím klackem hloubí díru do hlíny. Ano, do té nepodstatné hlíny. Ale pod povrchem této hlíny se neskrývá jen špinavé oblečení a naštvaná maminka, pod povrchem hlíny je další život! Život, který na první pohled ani není vidět a přitom je všude kolem nás. Pod hlínou jsou skryté žížaly, kořeny stromů, brouci, ale i různí savci. Kde by měl křeček noru? Kde by si stromy uschovaly své kořeny? Kde by se žížala ukryla před dravcem?

Odpověď na tyto otázky je pod povrchem, který je jejich domovem a bezpečím. A nemusí to být výhradně jen hlína. Povrch může tvořit třeba velký kámen. Určitě aspoň jeden z vás omylem či úmyslně obrátil kámen a pod ním se ukrývaly různé stonožky a další zvířata, která lidé nemají moc v oblíbě. Povrch může tvořit třeba i spadané listí.

Pod povrchem tohoto listí se schovává ježek a přečkává zimu. Vlastně když nad tím tak přemýšlím, tak si vlastně pod povrchem představím bezpečí, domov, ale i tajemství stromů, zvířat i lidí.

A pod těmito dvěma slovy se skrývá mnohem víc než jen zvířata. A na vás je, co si pod tím představíte.

Johanka P. (13 let)

Zvládnu tlak? Odcházela jsem nešťastná. Nedostala jsem se ani do druhého kola. Říkala jsem si: “Dobrá, to není moje cesta. Ale co budu dělat?” Měla jsem podanou přihlášku i na KATaP. Přišla jsem na přijímačky a ptali se mě, proč chci u nich studovat. Cítila jsem z jejich strany zájem. Líbila se mi na katedře i složka mě jako autora s názorem, o který se chci podělit. Moje primární motivace ale byla, že chci hrát a KATaP je další katedra, kde mohu herectví studovat.

V průběhu přijímaček jsem se ptala: “Nezrazuji samu sebe, katedru, pohled na herectví? Nejsem zvláštní, že se vracím zpátky?” Byla jsem nesvá. Ve druhém kole přijímaček mě zaujal poslední úkol. Řekli, ať zahraju tři pilíře mého života. Měla jsem pocit, že mohu být upřímná a pravdivá, dávat něco ze sebe, co jiné zajímá. To mě přesvědčilo.

Moje cesta byla zpátky, kde jsem začala. Ze začátku se mi autorská tvorba nelíbila, odešla jsem k činohernímu herectví a vracím se zpátky.

Co tě na studiu nejvíc baví?

Pedagogové. Umí skvěle navádět, dávat možnosti a vytvářet dobrou půdu pro objevování. Z předmětů mám ráda autorské čtení. Na hodinu přinášíme své texty, tři lidi je přečtou a ostatní dáváme připomínky. Navzájem si přejeeme. Je to dobrá koncentrace tvůrčího prostředí. Ale nejvíc mě baví hlasová výchova u Vostárkové. To je moudro za moudrem, na které si přišla sama svým objevováním.

Jaký máš vztah k Dialogickému jednání?

Časem zjišťuji, jak je komplexní. Terapeutické. Co všechno si člověk může na malé ploše tří minut objevit. Jak se propojuje sám se sebou. Ne že to dělá časem lépe, nebo výsledek je lepší, ale je blíž sobě. Dílna, kde člověk vyrábí a nemusí mít hotový výrobek. Stačí když tam jenom je a ono se něco stane.

Mohl by být psychosomatický přístup k herectví budoucností v jeho studiu?

V herectví musí být láska a radost. O čem je umění? Být spolu a šířit osvětu. Komunikovat, co nás zajímá. Máme u nás na katedře v anglickém programu kluka z Tchaj-wanu, kde natočil úspěšný film. V Tchaj-wanu je úplná hvězda. Ale vůbec v tom nejede. Chce studovat u nás katedru, protože je v ní zachovaná esence lásky z tvorby.

Vnímáš styčné body mezi KATaPem a TALENTem?

Jsou založené na stejné myšlence: svoboda, objevování a nejt po výkonu. S touto koncepcí moc studií pro děti nepracuje. Ale v dětech se právě tímto přístupem otevírá touha tvořit. Víc je rozvine, než kdyby jenom hráli role.

Kdybys měla popsat člověku, který neví, co je KATaP?

Odborně řečeno je to katedra výzkumu psychosomatických disciplín, kde se rozvíjí autorské herectví. Svými slovy, kde se člověk rozvíjí jako autor, musí být otevřený, poznávat procesy v sobě, rozvíjet se a měnit zaseté postupy. Katedra na přelomu mezi studiem disciplíny herectví a studiem sebe. Mezi tím balancuje a závisí, co si jde člověk hledat. Je to katedra o hledání.

MINULOST A BUDOUCNOST

Jaké máš představy o své budoucnosti?

To je jediná věc, které se bojím. Je fajn, že si dopřeju čas blbnout a objevovat. Ale co budu dělat? Jak si vydělám, abych mohla někde bydlet, až dostuduju? Snažím se přijmout, že se teď věnuju sama sobě, dávám si prostor být a pak budu řešit, co budu dělat. Pořád mám sen být herečka. Hrát ve filmech, jezdit do Varů, mít Českého lva, hrát v Národním, být v angažmá. Bylo by to krásné. Ale svou cestu vidím i v psaní. Ráda píšu poezii. Chtěla bych si udělat hru. Tvořit a komunikovat svá témata. Taky mě láká pedagogika, Klidně bych po DAMU šla studovat češtinu, nebo dějepis, učila umělecké obory. Možná bych zkusila scenáristiku na FAMU. Určitě chci po DAMU ještě studovat. Třeba to budu různě kombinovat.

Co si připravuješ na letošní klauzury?

Ráda bych udělala jedno z mých oblíbených témat: Nešťastné vztahy, které nevyšly. Rochním se v neštěstí, když mi něco nevyjde. Vytvořila bych průlet tím, co jsem zažila. Rozdělila bych to do kategorií, podle básní, které jsem napsala. Ke každé básni si vymyslím situaci, mikropříběhy. Koupím pět malin a vezmu na sebe dvě bílá trička. Když dovyprávím jeden příběh, dám si malinu na prst a rozpatlám jí na tričko. Až dovyprávím všechny příběhy, tričko bude špinavé od malin. Nakonec si ho svléknu a budu mít pod ním čisté bílé tričko. Jako nový začátek. Když se něco ušpiní, člověk to může sundat a jít nanovo s čistým štítem.

Letos u nás v TALENTu děláme individuální autorské výstupy - stand-upy. Někteří s tím hodně bojují.

To je geniální. Jasně, že bojují. Myslím, že taky budu frustrovaná, když začnu svůj výstup připravovat. Člověk má velké oči. Řekne si: Napíšu scénář, sama si to zrežíruji, budu v tom hrát. Ale pak je v tom člověk opravdu sám. Když se dostane do slepé uličky, musí se z ní sám vymotat. Ale tvůrčí proces je skvělý. Není to reprodukce něčeho. Sám jsi autor. Vymýšlíš si téma, které tebou rezonuje. Automaticky je to hluboké, protože je to tvoje.

Jak vzpomínáš na TALENT?

Co jsem se vrátila k autorské tvorbě, vzpomínám na něj častěji. Na kolektiv. Fáze, když jsme byli v Maně, i ve Vzletu. Na Dialogické jednání, nebo inscenaci o castingu, kterou jsme připravovali za covidu. Skvělé improvizace v kostele, které jste vedli s Jirkou. Občas bych si přála vrátit se s pohledem, jaký mám teď. Řekla bych menší Barče, že je v pohodě, co dělá, je na dobré cestě. Ať si dovolí hrát si, blbnout, objevovat a moc nad tím nepřemýšlí. Zas je dobře, že jsem odešla. Možná bych si k autorství cestu nenašla.

SLOVNÍK KATaPU

Dám ti poslední otázky. Zkus se zamyslet nad pojmy, které jsou typické pro KATaP. Sdělování textu.

Vlastní cesta, jak komunikovat slova, nebo téma skrze slova. Aby sdělování bylo autentické, byla zachována myšlenka textu a mou interpretací text neztratil hodnotu, případně získal další.

Hlas a hlasová výchova

Hlas je pro mě esence člověka a jeho osoby. V hlase je pravda. Odráží se v něm náš vnitřní svět. Kdybychom se na něj zaměřili, víc se objevíme. Nejde o to, že hezky zpívám, ale že jsem upřímná. To se na hlasu pozná. Hlas se dá studovat, objevovat stereotypy a měnit je. Pro mě je hlas alfa-omega.

Tělo a pohyb?

Je o hledání upřímného krystalického neutrálu. Všímat si stereotypů, jak se normálně chováme a dostávat do těla pravdu. Nebýt ztuhlý, zkoumat sám sebe. Tělo a pohyb je o myšlenkách, představivosti, jak člověk na sebe nahlíží. Tělo jako nástroj.

Autorství

Odras sebe sama. Jak nahlížím na svět, proč a co říkám. Autenticita. Být si vědom sám sebe, jak věci dělám. Autorství je esence mě ve světě.

Divadlo

Místo, kde může něco vznikat, člověk se může změnit, něco si uvědomit. Kam by lidé měli chodit, aby se neustále rozvíjeli, navzájem od sebe čerpali. Místo tvoření. Ne potlesku, ale že něco vznikne. Divadlo je pro mě prostor tvůrčího procesu, který by měl být nezastavitelný.

Osobnostní herectví

Způsob, jak zlepšit, nebo spíše měnit svět. Hraní si. Čím mohu být lepší člověk, protože se neberu vážně. Dovolím si nejít po cestě, která je nalajnovaná. Zamyšlení, co je svět, který nás obklopuje. Umění hrát si sám se sebou.

VZKAZ DĚTEM

Kdybys měla předat dětem a mládeži nějaký vzkaz...

Ať si nedělají hlavu z toho, že se v tom motají. Je v pořádku tápat. Ale nikdy by neměli přestat chtít zkoumat a objevovat. Ať jsou zvědaví a věří si. Ne v prvoplánovém smyslu: "Věřte si, to dokážete." Spíš věřit, že to, co chtějí sdělit, má hodnotu. Protože stačí, aby to mělo hodnotu pro ně. Když oni tomu budou věřit a bude to pro ně důležité, bude to důležité i pro ostatní. A kdyby měli pocit, že není, vždycky bude pro ně. Nejdůležitější věc je být tady se sebou, neopustit se, nenechat se v tom. Když v tom lítám, lítáme v tom spolu, já se sebou. Takže nikdy nebudu sám. Stačí jenom chtít si porozumět.

Děkuji za rozhovor,
Erika Merjavá

Barbora Hozáková

7

Minirozhovor s Karmen Havrdovou (9 let)

O dětské fantazii...

Co je dětská fantazie?

Když dáš dítěti NIC, tak ti z toho může vytvořit krásný příběh. Děti mají v mysli nemožné věci a příběhy. Ale někdy to nejde popsat, nebo se dítě stydí.

Proč se stydí?

Dítě si myslí, že ten příběh je divný, takže ho nechce říct.

Děti se stydí za svou fantazii, že je divná?

Ano. Třeba když se ti o něčem zdá. V hlavě vymyslíš příběh, hodně často je to něco originálního. A když je něco originálního, nového, tak je to v tomto světě automaticky špatné.

Máš pocit, že lidi odmítají originalitu?

Záleží, od koho to je. Když malé dítě vypráví příběh, tak ti to přijde mnohem méně vážné než, když to říká dospělý. Představivost menších dětí se podceňuje.

Znáš Janusze Korczaka? To byl polský židovský doktor-pedagog, který skončil se svými dětmi z židovského sirotčince ve vyhlazovacím táboře Treblinka. Říkal, že děti jsou malí dospělí, kteří si ještě nenasadili masku. On se snažil, aby dospělí brali děti vážně. Co pro tebe znamená brát tě vážně?

Často se stává, že lidi nezajímá, co si my děti vymýšlíme, protože pro ně je to jenom nějaká dětská věc, která není důležitá. Kvůli tomu, že jsou lidi starší, tak si myslí, že mají víc rozumu a tím pádem dospělý názor lidi vnímají víc a víc se o něj zajímají.

Máš nějakou konkrétní zkušenost?

Když jsem byla menší, vymýšlela jsem si hodně příběhů a říkala jsem si je sama pro sebe. Jednou jsem to říkala bráchovi, povídala jsem mu o tom půl hodiny a pak jsem zjistila, že mě vůbec neposlouchá. Když si dítě něco vymyslí, dospělý si myslí, že je to nějaká blbost, kterou někde vzalo. Kdykoliv řeknu někomu staršímu, že tohle si myslím, on se zeptá: "Odkud to máš?" Jako bych jen proto, že jsem dítě, nemohla mít vlastní názor.

Co autorská tvorba? Myslíš, že máš v ní dost prostoru pro svou fantazii?

Přijde mi skvělé, že tady můžeme představení sami vymyslet, úplně všechno. Že to není jenom: tady máte scénář, rozdělte si role a pak si to zahrajte. Taky mi přijde dobré, jak si nám zakázala ti vykat. Necítím se pak oproti tobě jako malé dítě.

Děkuji za rozhovor,
Erika

8